

HISTORIA ECONOMICA D'ESPANYA

(curs 1992-1993)

Profs. Josep Maria Benaul
Jordi Maluquer de Motes

1. L'economia feudal i la problemàtica de la transició
 - 1.1. Les grans etapes de la història econòmica espanyola
 - 1.1.1. la formació de les societats hispàniques
 - 1.1.2. l'Imperi espanyol dels segles XVI i XVII
 - 1.1.3. l'expansió del segle XVIII
 - 1.1.3.1. creixement del producte i distribució de la renda
 - 1.1.3.2. fluctuacions de la producció i dels ingressos
 - 1.1.3.3. mecanismes d'acumulació i obstacles a la inversió
 - 1.2. Diferenciació de les economies regionals
 - 1.2.1. el règim de propietat: les variants institucionals
 - 1.2.2. un procés de creixement desigual
2. Crisi de l'Antic Règim i revolució liberal
 - 2.1. La crisi de l'Antic Règim
 - 2.1.1. context internacional: les guerres revolucionàries
 - 2.1.2. desmembrament de l'Imperi colonial
 - 2.1.3. la fallida financera de l'Estat absolut
 - 2.2. La revolució burgesa
 - 2.2.1. seqüències de la insurgència liberal
 - 2.2.2. una nova concepció de la propietat
 - 2.2.3. desvinculació i desamortització
 - 2.2.4. el problema del deute i la reforma de la Hisenda
 - 2.3. La formació del mercat nacional
3. Desamortització, banca i ferrocarrils
 - 3.1. Els efectes expansius del canvi institucional
 - 3.1.1. la desamortització 'general' de Madoz
 - 3.1.1. creixement de la producció agrícola
 - 3.2. la revolució industrial: la mecanització del tèxtil
 - 3.3. Gestació d'un sistema bancari modern
 - 3.3.1. els bancs d'emissió
 - 3.3.2. les societats de crèdit
 - 3.4. El ferrocarril, instrument de modernització
 - 3.4.1. una ocasió perduda per al capitalisme espanyol?
 - 3.5. Esgotament d'un cicle expansiu

- 4. El 'boom' exportador: minerals i viticultura
 - 4.1. Obertura i integració: la política de Figuerola
 - 4.1.1. la creació de la pesseta i la Unió Monetària Llatina
 - 4.1.2. la reforma aranzelària
 - 4.1.3. la nova política minera
 - 4.2. El 'boom' exportador
 - 4.2.1. reorientació del sector agrícola
 - 4.2.1.1. les exportacions de vi i l'impacte de la fil·loxera
 - 4.2.2. una gran potència minera
 - 4.3. el dèficit energètic: les seves conseqüències
 - 4.4. Efectes de l'expansió
- 5. Depressió agrària i reacció proteccionista
 - 5.1. La depressió agrària finisecular
 - 5.1.1. la crisi de l'agricultura interior
 - 5.1.2. esgotament del cicle vitivinícola
 - 5.2. Incidència sobre l'ingrés i la demanda agregada
 - 5.3. Trajectòria del sector industrial
 - 5.3.1. les dificultats de la indústria de bens de consum
 - 5.3.2. expansió i desacceleració de la indústria bàsica
 - 5.4. La resposta a la crisi: 'tener nación'
 - 5.4.1. un ampli ventall de mecanismes correctors
 - 5.5. La virada nacionalista del capitalisme espanyol
- 6. Aïllament exterior i diversificació estructural
 - 6.1. L'economia mundial, de la pau a la guerra
 - 6.1.1. estabilització i inflació: dues fases consecutives
 - 6.1.2. debilitament i reequilibri del sector exterior
 - 6.1.2.1. l'augment de la inversió externa
 - 6.2. La sortida de la crisi agrària
 - 6.3. Diversificació industrial
 - 6.3.1. apogeu i declivi de l'exportació minera
 - 6.3.2. la segona transició energètica
 - 6.3.3. desplegament de noves indústries
 - 6.4. la crisi de postguerra
- 7. La política econòmica de la Dictadura
 - 7.1. La Dictadura i l'economia espanyola
 - 7.1.1. L'Estat intervencionista
 - 7.1.1.1. una agricultura intervinguda i ineficient
 - 7.2. Creació de capital social fix
 - 7.2.1. l'Estatuto Ferroviario
 - 7.2.2. la xarxa de carreteres
 - 7.3. Una industrialització protegida
 - 7.4. La financiació de l'intervencionisme
 - 7.4.1. accentuació del desequilibri exterior
 - 7.4.2. depreciació de la pesseta i caiguda del règim

- 8. La depressió dels anys trenta
- 8.1. La crisi de l'economia mundial
- 8.2. Incidència de la depressió a Espanya
- 8.2.1. mecanismes de transmissió de la crisi
- 8.3. La política econòmica republicana
- 8.3.1. mesures front a la tendència depressiva del cicle
- 8.3.2. els problemes de la reforma agrària
- 8.3.2.1. l'augment de la producció agrícola
- 8.3.2.2. guerra i col·lectivitzacions al territori republicà
- 8.3.3. els canvis del sector industrial
- 8.4. Composició del producte i distribució de la renda

- 9. Guerra, reconstrucció i dirigisme
- 9.1. L'estructuració d'un Estat corporatiu
- 9.1.1. l'opció autàrquica: els condicionaments
- 9.1.2. les conseqüències de la guerra i la reconstrucció
- 9.2. Una economia aïllada i intervinguda
- 9.2.1. l'estancament de l'agricultura
- 9.2.2. l'intervencionisme industrial
- 9.2.2.1. la creació d'empreses públiques
- 9.2.2.2. intervenció de la indústria privada
- 9.2.2.3. restriccions a la competència exterior
- 9.3. Inflació i acumulació

- 10. El límits de l'autarquia
- 10.1. Creixement i integració a l'Europa occidental
- 10.1.1. el procés d'integració europea
- 10.2. Persistència de les polítiques autàrquiques
- 10.2.1. Inicis de la modernització agrícola
- 10.2.2. La industrialització substitutiva d'importacions
- 10.2.2.1. augment i transformació de la demanda energètica
- 10.2.2.2. estructura i tendències de la producció
- 10.3. La liquidació de l'autarquia
- 10.3.1. les mesures preestabilitzadores
- 10.3.2. el pla d'estabilització de l'any 1959

- 11. Liberalització i desenvolupament
- 11.1. Estabilització i liberalització
- 11.2. Factors determinants del procés de creixement
- 11.2.1. la mobilització de les reserves de mà d'obra
- 11.2.2. augment de les disponibilitats de capital
- 11.2.3. l'evolució dels intercanvis exteriors
- 11.3. Transformacions de l'estructura productiva
- 11.3.1. la modernització de l'agricultura
- 11.3.2. programació i desenvolupament industrial
- 11.3.2.1. els canvis estructurals del sector manufacturer
- 11.4. Fallida del model de creixement

- 12. Crisi econòmica i transició política
- 12.1. La doble crisi de l'economia espanyola
- 12.1.1. la crisi econòmica internacional
- 12.1.2. el procés de la transició política
- 12.2. Les transformacions estructurals
- 12.2.1. les branques industrials en crisi
- 12.3. Salaris i competitivitat
- 12.3.1. evolució dels costos laborals reals
- 12.3.2. ocupació, atur i productivitat
- 12.3.3. la política econòmica de la crisi: la concertació
- 12.4. Estandament de la renda i canvis en la distribució

- 13. El repte de la integració a Europa
- 13.1. Un entorn exterior profundament modificat
- 13.1.1. la construcció d'Europa i la fi de la guerra freda
- 13.1.2. l'adhesió espanyola a la Comunitat Europea
- 13.2. Les reformes estructurals
- 13.2.1. l'ampliació del sector públic
- 13.3. La inversió, motor del creixement
- 13.3.1. la construcció, un sector estratègic
- 13.3.2. l'adaptació de l'estructura industrial
- 13.3.2.1. un procés de permanent ajust
- 13.3. La soldadura europea d'Espanya

BIBLIOGRAFIA

Per al seguiment del curs és convenient utilitzar les publicacions preparades pel Departament. Com a lectura complementària es pot emprar J. Nadal, A. Carreras i C. Sudrià, eds.: La economía española en el siglo XX. Una perspectiva histórica, Barcelona, Editorial Ariel.